

THM M Mustajoki
Sairaanhoitajan käsikirjan päätoimittaja

- **MIKSI TUTKIMUSNÄYTTÖÖN
PERUSTUVAA TIETOA?**
- **MISTÄ ETSIÄ?**

Miksi?

- Kaikilla – potilas(!) ja sairaanhoitaja - sama tieto
- Perustelut
- Toiminnan kehittäminen
- Ohjeistus
- Sairauksien hoito

Mistä?

- Alan lehdistä, suomalaiset tutkimukset
  - Vaikuttavuustutkimuksien puute
- Sairaanhoidajan tietokanta (www.terveysportti.fi)
- Lääkärin tietokanta + EBMG + KH-suositukset
- Kehitetty strategioita/menetelmiä tiedon tehokkaan löytämiseen ja arviointiin
  - FinOhta, Rohto, Cochrane, Medline meta-analyysit

Miten tulkita?

- Voidaanko tuloksia käyttää yksittäisen potilaan tai potilasryhmän hoidossa
- Hoitoon ryhtymistä harkittava tarkkaan, jos hoidon tulos vähemmän merkityksellinen potilaalle (potilaan arvot)
- Tilastollisesti merkitsevä tulos voi olla kliiniseltä vaikutukseltaan vähäinen
- Onko muutos potilaan hoidon kannalta tärkeä?

MIKSI TUTKITTUA TIETOA?

- **Päivittäin tarvitaan vahvistettua**
(=tutkimus-)tietoa
- Perinteiset lähteet epätäydellisiä - vanhat oppikirjat, jatkuvan täydennyskoulutuksen puute ja liiallinen sekä sisällöltään hajanainen informaatio

- Lisääntyvää kokemusta todennettava tutkimustiedolla
- Tutkimusnäyttöön perustuvan tiedon hankkimisen hitaus/hankaluus/osaaminen
- Tiedon siirtyminen potilashoittoon – kuinka tehostaa?

Tutkimustieto on ”keskimääräistä” – potilaalle annetaan aina yksilöllistä (potilaskeskeistä) hoitoa

MISTÄ TIETOA?

- Sairaanhoidajan tietokanta
(www.terveysportti.fi)
- Lääkärin tietokanta + EBMG + KH-suositukset
- Kehitetty strategioita/menetelmiä tiedon tehokkaan löytämiseen ja arviointiin
  - FinOhta, Rohto, Cochrane, Medline meta-analyysit

HANKALUUS (J Adv Nurs, 2004)

- NPH-retoriikka käytännössä?
- Tutkimusnäytön vaikutus potilaan terveyteen?
- **Systemaattisten** katsausten hyödyn ymmärtäminen?
  - Taitava 'tutkimusfasilitaattori'?
- Perusopetuksen taso?

HYÖTY

- Auttaa potilaiden hoitoon sitoutumisessa
- Tutkimusnäyttöön perustuva hoito on vaikuttavampaa ja tehokkaampaa (=paremmat tulokset) kuin standardihoito
- Varmistaa tasa-arvoista, laadukasta, terveyttä edistävää potilashoitoa
- Edellyttää organisaation rakenteiden, menettelytapojen ja strategioiden muutosta
- Vahvistaa kliinisiä taitoja ja kommunikaatiotaitoja, tiedon löytämistä

MITEN TUTKIMUSNÄYTTÖ MUUTTUU TEKEMISEKSI?

- Ammatillisen osaamisen kehittäminen osaksi päivittäistä potilastyötä
- Ammattikunta itse vastuussa tutkitun tiedon käyttämisestä

NÄYTTÖÖN PERUSTUVA TIETO KLIINISEN TYÖN TUKENA – SAIRAANHOITAJAN KÄSIKIRJAN JA TERVEYSKIRJASTON ESITTELY

Marianne Mustajoki, Sairaanhoitajan käsikirjan päätoimittaja

Sairaanhoitajan käsikirja (www.terveysportti.fi) koostuu tiivistetystä tiedosta joka on tarkoitettu päivittäisen potilashoidon tueksi. Sairaanhoitajien itsenäisempi työskentely varsinkin perusterveydenhuollossa edellyttää ajantasaisen ja luotettavan tiedon löytämistä nopeasti yhdestä paikasta. Yli 600 luettelamuotoon laadittuja artikkeleita on jäsennelty siten, että hoitotyön keskeiset toimenpiteet kuten potilaan tarkkailu, tutkiminen, hoitointerventiot ja ohjaus löytyvät helposti klikkaamalla artikkelin alussa olevia otsikoita. Oikea artikkeli löytyy nopeasti joko hakuruudun tai selaustoiminnon avulla. Käyttöä helpottaa mahdollisuus siirtyä linkkien avulla nopeasti kuviin, taulukoihin sekä artikkelista toiseen.

Tietokannan artikkelit kattavat perusterveydenhuollon tavallisimmat hoitotilanteet ja -toimenpiteet ja kattaa merkittävän osan ammatillisesta toiminnasta. Käytännönläheisyyden ja asiantuntevuuden takaa se, että tietokannan kirjoittajat ja toimittajat ovat sairaanhoitajia. Tietokannan sisältöä päivitetään ja täydennetään kerran vuodessa. Artikkelin viimeisin päivitätsajankohta näkyy artikkelin otsikon alla.

Tietokannan sisältö perustuu hyvään kliiniseen käytäntöön ja tutkimustietoon. Tutkimustiedon tulvan hallintaan tietokanta on erinomainen väline. Ammatillisen toiminnan perusteita ei tietokannassa esitetä, vaan sen käyttäminen edellyttää ammatillista koulutusta. Mutta koulutuksessa saatu tieto ei ole ikuista, vaan muuttuu nopeasti uuden tutkimuksen myötä. Sairaanhoitajan velvollisuus on käyttää uutta, potilaan terveyttä edistävää tutkimustietoa, jos sellaista on saatavilla. Tiedetään että tutkimusnäyttöön perustuva hoitotyö on vaikuttavampaa, kuin standardihoito ja että tutkimustiedon avulla omaa toimintaa voi kehittää merkittävästi.

Sairaanhoitajan käsikirjan tarve huomattiin 1990-luvun puolessa välin ja ensimmäinen kirja julkaistiin 1999. Tutkimustietoa alkoi myös olla tarjolla monessa tutkimustietokannassa, mutta Cochranen kirjastoon pääsy Terveysportin kautta on mahdollistanut etenkin vaikuttavuustutkimusten hyödyntämistä myös hoitotyössä. Hoitotyön laadullinen parantaminen edellyttää kriittisyyttä, jota vaikuttavuustutkimukset edistävät. Jos kaikki tutkimustieto suodattuisi vain lääkäreiden kautta käytännön potilastyöhön, jäisi suuri määrä potilashoidon kannalta relevanttia tietoa hyödyntämättä. Sairaanhoitajan työaikaan ei vielä yleisesti kuulu tutkimuksiin tutustuminen, jonka vuoksi tutkimusnäytön tuominen käsikirjaan pidettiin jo alkuvaiheessa välttämättömänä. Vaikuttavuustutkimuksiin on jo monessa kohdin käytetty, mutta vasta seuraavassa sähköisessä päivitysversiossa kaikki tähänastiset tämänkaltaiset viittaukset tuodaan näkyviin.

Terveyteen voidaan vaikuttaa kun potilaat sitoutuvat hoitoonsa, osaavat hoitaa itseään ja noudattavat ohjeita. Pitkäaikaissairaana potilaan hoitoon sitoutumisen varmistaminen on pitkälti sairaanhoitajan ohjauksen varassa. Siihen kuuluu yhtäläillä lääkehoidon noudattaminen kuin elintapojen muuttaminen. Sen tehostamiseksi tarvitaan sellaista osaamista, jota pidempään työelämässä ollut sairaanhoitaja ei välttämättä ole aikanaan oppinut peruskoulutuksessa. Karttuvasta tutkimustiedosta on kaikilla sairaanhoitajilla paljon hyötyä vaikuttavan potilashoidon varmistamiseksi. Tätä tietoa on tuotu esille Sairaanhoitajan käsikirjan artikkeleissa.

Potilaat hakevat myös itse runsaasti nettitietoa, jonka perusteella he muodostavat käsityksensä hoidosta. On kuitenkin muistettava, että netissä olevan tiedon taustalla monasti on kaupallisia intressejä. Siksi on tärkeää että ammattikunta itse huolehtii luotettavan potilashoidon varmistamisesta ja kehittämisestä. Potilaille tarjotaan myös samaa tietoa kuin terveydenhuollon ammattilaisille v. 2006 julkaistun terveyskirjaston (www.terveyskirjasto.fi) kautta. Tämän kirjaston sisältö perustuu pitkälti sekä Sairaanhoidajan että Lääkärin käsikirjan sisältöihin.

Sairaanhoidajan työssä jaksaminen on osaksi riippuvainen työn tuloksista. Ammatillinen varmuus, osaaminen ja asioiden hallitseminen auttavat selviämään ja jaksamaan.